במאי קמיפלגי בעיבור שנה [א]דתניא [א]כמה עיבור שנה ל' רשב"ג אומר חודש מיתיבי [ב]אין עצרת חלה אלא ביום הנף ואין ר"ה חלה אלא או ביום הנף או לאור עיבורו בשלמא לעולא דשמונה חסירין עבדינן מעוברין לא עבדינן משכחת לה שניהן א] חסר ביום הנף אחד מלא ואחד חסר לאור עיבורו אלא לרב הונא דאמר עבדינן מעוברין הא זימנין דמשכחת ב] לאור אור עיבורו אמר לך רב הונא ולעולא מי ניחא שמונה הוא דלא עבדינן הא שבעה עבדינן (א) ג] שבעה זימנין דלא עבדינן בסיתוא ועבדינן בקייטא ד] והא הוה לאור אור עיבורו אלא הא מני אחרים היא [ג]דתניא אחרים אומרים ה] [ב]אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לר"ה אלא ארבעה ימים בלבד ואם היתה שנה מעוברת חמשה סוף סוף לאחרים ביום הנף לא משכחת לה א"ר משרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבור שנה ל' יום דל ירחא לבהדי ירחא ו] דמשכחת לה ביום הנף א"ל רב אדא בר אהבה לרבא אחרים מנינא אתא לאשמועינן הא קמ"ל דלא בעינן מצוה לקדש ע"פ הראיה מתקיף לה רבינא והאיכא יומא דשעי ויומא דתלתין שני כיון דליתיה בכל שתא לא קא חשיב ואף שמואל סבר לה כרב הונא דאמר שמואל [ג]אין שנת לבנה פחותה משלש מאות וחמשים ושתים יום ולא יתירה על שלש מאות וחמשים וששה יום הא כיצד שניהם מלאין ששה שניהם חסירין שנים אחד מלא ואחד חסר ארבעה מיתיבי[ד] הריני נזיר כימות החמה ז] [ד]מונה נזירות ° ג' מאות וששים וחמשה ימים כמנין ימות החמה כימות הלבנה ח] מונה נזירות ג' מאות וחמשים וארבעה ימים כמנין ימות הלבנה ואם איתא זימנין דמשכחת לה ששה[ה] [ה]בנדרים הלך ט] אחר לשון בני אדם ורוב שנים ואף רבי סבר לה כרב הונא דתניא מעשה ועשה רבי י] (כרב הונא) תשעה חסירים ונראה חודש בזמנו והיה רבי תמיה ואומר עשינו תשעה חסירין ונראה חודש בזמנו אמר לפניו ר' שמעון בר רבי שמא שנה מעוברת היתה

ועיבור

שני חסירים ליום הנף. ט"ז בניסן אחד מלא ואחד חסר לאור עיבורו פי' ליל שאחר עיבורו לג] (דעיבורו) דהיינו ליום ל"א דיום ל"א בניסן הוא באותו יום שאירע בו י"ז בניסן שהוא יום ג' לפסח: **סוף** סוף לאחרים ביום הנף לא משכחת לה כו'. כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבורה שלשים וכיון דעשינו עיבור שנה משלשים יום יש לנו לחסר חדש אחד מהשלימים של הקיץ לכך אשכחן ביום הנף: **מעשה** ועשה רבי ט' חסרים ונראה חדש בזמנו. מולד תשרי ביום קביעות השנה והיה רבי תמיה היאך עשינו ט' חסרים ונראה חדש בזמנו פי' רבי סבור דקיבוע ומולד דאשתקד היה ביום ז' ועשה ט' חסרים והוקבע שנה ביום א' ועל כן היה תמיה לפי מה שסבור דאשתקד הקיבוע והמולד ביום ז' א"כ השנה לא היה בדין עד יום ד' דלא תראה הלבנה ג' ימים אחר הקיבוע אמר לפניו ר"ש בנו שמא שנה מעוברת היתה ועיבור שנה שלשים ואשתקד עשינו שניהם מלאים דל תלתא בהדי תלתא וקם ליה אדוכתיה פי' שנה מעוברת היתה שנה זו שעשינו הט' חסרים ודאי אשתקד היה הקיבוע ביום לד] ז' וע"י שעשינו שנה זו מעוברת ועיבור שנה שלשים היה בדין שיתאחר לה] השנה הקיבוע משל אשתקד ו' לו] ימים ויקבע ביום ד' וע"י שעשה רבי שלש חסרים הוקבע השנה ביום א' ואשתקד עשינו שניהם מלאים וקדים המולד לקיבוע דאשתקד שני ימים ואירע המולד דאשתקד ליום ג' וכי שדית ה' כ"א תקפ"ט דהוי המולד השתא ביום ראשון ולכך נראה עתה ביום הקיבוע ולכאורה אשתקד קדים המולד

מיום

במאי קמיפלגי. רב הונא דמוקי למתני' בתרתי מילי סבר לה כרשב"ג דזימנין כ"ט וזימנין שלשים והכי מיפרשא מתני' אין פוחתין מד' חדשים מעוברין דלא עבדינן טפי מח' חסירין הא ח' חסירין עבדינן ולא משכחת לה אלא במעוברת ועיבורה ל' וכלדעולא ולא נראה לעבר יותר על שמונה הא שמונה מליאין עבדינן ובמעוברת ועיבורה כ"ט וכלדעיל והיינו כרבן שמעון יא] ועולא סבר לה כת"ק דלעולם שלשים הלכך לא מיתוקמא מתני' אלא בחד טעמא ולא נראה לחסר יותר מח' קתני הא ח' עבדין ובמעוברת ועיבורה שלשים אבל לעבר אפילו יב] ח' מליאין נמי לא עבדינן דקדים סיהרא שני יומי (ב) יג] למעוברת ועיבורה כ"ט ליכא לאוקומיה כרב הונא דאין עיבור שנה בציר משלשים: **אלא ביום הנף.** באותו יום שאירע בו ט"ז בניסן לפי שבט"ז בניסן אנו מתחילין למנות חמשים יד] טו] ויום חמשים טו] איקלע ביום ראשון להתחלת המנין דיום מ"ט הוי סוף שבת שביעית וביום חמשים מתחיל השבוע: **ואין ר"ה כו' או לאור עיבורו.** לאור עיבורו של ניסן ביום שאירע בו ל"א של ניסן כגון אם (ג) ניסן בא' בשבת הוי אור עיבורו שלישי בשבת להכי קרי ליה יז] אור עיבורו שהוא לילה שבו מתעבר החדש שכשעושים ר"ח יום ל"א הוי חדש שעבר מעובר: **שניהם חסירין.** כסליו וסיון יח] וכיון דהוו להו ד' חסירין בסתווא וד' חסירים בקייטא הוי ר"ה ביום הנף דהא האידנא עבדינן לעולם חדשי ימות החמה כסדרן ויש לנו סימן קבוע א"ת ב"ש ג"ר לשלישי של פסח הוי ר"ה דהיינו לאור עיבורו וכי עבד חד חסר טפי מקדמת ליה לר"ה חד יומא דהיינו ליום הנף אלא לרב הונא דאמר מעוברין נמי עבדינן הא כיון יט] (ד) דעבדינן בימות החמה ד' מליאין מאחרת לר"ה חד יומא דה"ל לאור אור עיבורו של ניסן ליום רביעי של פסח: **הא שבעה עבדינן.** אפילו לעולא דהא דלא עבדינן שמנה מליאין משום דקדים אתי סיהרא תרי יומי אבל שבעה דלא קדים אלא חד יומא עבדינן והא זמנין כ] [דלא] עבדינן בסתווא ועבדינא לחדשי החורף כסדרן ומעברינא ליה בקייטא ועבדינן ד' מלאים וה"ל נמי לאור אור עיבורו: **אלא.** הא דקתני לעולם לאור עיבורו ולא יותר אחרים הוא דלית להו מליאין וחסירין לדלידהו כא] כל החדשים [כולהו] כסדרן: **אלא ארבעה ימים.** אם אירע ר"ה ביום ראשון יבא לשנה הבאה ליום חמישי דהיינו כולהו כסדרן: **ביום הנף לא משכחת לה.** דהא בכסדרן מקלע לאור עיבורו: **דל ירחא.** דקייטא כב] ועביד ליה חסר לבהדי ירחא דעיבור דעבדת ליה מלא דכי היכי דעבדינן שבט ואדר הראשון מליאין ביחד עבדינן נמי ניסן ואייר חסירין יחד דהא אמרינן אם היתה שנה מעוברת חמשה וכיון דעיבור שנה שלשים אי לא עבדינן תרי חסירין בהדי הדדי הוו להו שיתא כג] בין ראש השנה לר"ה דהא כי מוספת חד חדש מלא על ירחי שתא מאחרת ליה לר"ה תרי יומי הילכך כד] הוו להו בקייטא ארבע חסירין ומיקלע ביום הנף: **אחרים מנינא אתא לאשמועינן.** בתמיה. כיון דכסדרן אית להו פשיטא דאין בין זה לזה אלא ארבעה והכי איבעי להו למימר אין מעברין את החדש כה] לצורך וממילא ידענא דאין בין זה לזה אלא ארבעה: כו] **[הא קמשמע לן].** אי הוה אמרי אין מעברין את החדש לצורך הוה אמינא ה"מ בחדש שנראה בזמנו אבל היכא דלא אתו סהדי ביום שלשים ע"כ תעברהו משום דמצוה לקדש על פי עדים: **קמ"ל כו'.** דהכי משמע דהאי סימנא נקוט בידך ארבעה ימים בין זה לזה ואפילו לא נראית הלבנה: **והאיכא יומא דשעי.** כלומר נהי נמי דבתר כז] מולדות הלבנה אזלי אחרים מיהו זימנין דאיכא חמשה ימים בשנה פשוטה בין פסח לפסח דהא איכא יומא דשעי דלשלש שנים טפי חד יומא טופיינא דבין מולד זה למולד שנה הבאה איכא ארבעה ימים ושמונה שעות ותתע"ו חלקים לא לשלש שנים לכל שנה שמונה שעות תמלא יום אחד: **ויומא דתלתין שנין.** שהרי מן התתע"ו (ה) לא תתפ"ד מכל תתע"ו תמלא יום לשלשים שנה שהרי תתר"ף חלקים בשעה חסוב חמשה תתפ"ד כח] ארבע שעות הרי לשלשים תתפ"ד כ"ד שעות שהן יום אחד: **ואף שמואל סבר להא דרב הונא.** דשמונה מליאין נמי עבדינן: **שניהם מליאים.** כט] שניהם מן החסירין ל] (שנים) כגון מרחשוון ואייר אם תעשה מליאים נמלא שנה עודפת שני ימים על כסדרן והרי היא שנ"ו: **שניהם חסירין.** שנים מן המליאין כגון כסליו וסיון אם תעשה חסירין נמלאת שנה חסירה שני ימים מכסדרן והרי היא שנ"ב וכסדרן שנ"ד אלמא עבדינן תמניא מליאין: **הריני נזיר כימות החמה.** לא] (או) שאמר כמנין ימות החמה מונה נזירות שס"ה: **ואף רבי סבר לה כרב הונא.** דאמר עבדינן שמונה מליאים: **ונראה חדש.** לבנה תשרי בזמנו ביום קביעות ראש השנה: **והיה רבי תמה.** לפי שהיה לב] (ו) לאחר הלבנה שלשה ימים שהרי הקדימו הקביעות שלשה ימים:

עין משפט נר מצוה

יח א מיי' פ"ד מהל' קדוש החדש הל' יז:

יט ב מיי' שם פ"ח הלכה ז:

כ ג מיי' שם פ"ו הל' ד ופ"ח הלכה ו ועי' שם:

כא ד מיי' פ"ג מהלכות נזירות הלכה ז:

ה [מיי' פ"ט מהל' נדרים הל' א טוש"ע יו"ד סי' ריז סעי' א]:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' הא שבעה עבדינן הא זימנין: (ב) רש"י ד"ה במאי קמיפלגי וכו' ובמעוברת ועיבורה כ"ט: (ג) ד"ה ואין ר"ה וכו' כגון אם ר"ח ניסן: (ד) ד"ה שניהם וכו' כיון דעבדת בימות החמה חד טפי מלאים מאחרת לר"ה: (ה) ד"ה ויומא דתלתין וכו' התתע"ו חלקים לא תתפ"ד: (ו) ד"ה והיה רבי וכו' שהיה ראוי לאחר ג' ימים:

◆

גליון הש"ס

גמ' שס"ה ימים כמנין ימות החמה. עיין טורי אבן ר"ה דף יב ע"ב ד"ה המולד:

◆

מוסף רש"י

כמה עיבור שנה. ימי אדר הראשון שאותו עושין עיבור לשנה (ר"ה יט:). **חודש.** כ"ט ימים (סנהדרין יא.). **אחרים היא.** דאמרי לעולם כל החדשים אחד מלא ואחד חסר כסדר מולד הלבנה שמתחדשת לעולם בסוף כ"ט ימים ומחצה, שהן חמשים ותשעה לשני חדשים (ר"ה כ.). **אלא ארבעה ימים בלבד.** אם נקבע עכשיו באחד בשבת יהא לשנה הבאה בחמישי בשבת, שזה חשבון שנים עשר חדש אחד מלא ואחד חסר עולה לשנ"ד ימים, והשלש מאות וחמשים כולם שבועים, נמצא נדחה להלן ארבעה ימים (שם, וכעי"ז שם ו: ושבת פז: וסוכה נד:). **ואם היתה שנה מעוברת חמשה.** דקסבר חודש העיבור לעולם חסר, עשרים ושמונה ימים שלו ארבעה שבועות, נמצא יום אחד יתר, תנהו על ארבעה ימים שבשנה פשוטה הרי חמשה (סוכה שם, וכעי"ז שבת שם ור"ה שם ושם).

◆

שינויי נוסחאות

א] שניהן חסרים ביום (ש"מ), **ב]** דמשכחת לה לאור (ש"מ), **ג]** תיבת שבעה נמחק (ש"מ), **ד]** בקייטא והוה ליה לאור (ש"מ), **ה]** אומרים. נ"א אין בין פסח לפסח ואין בין עצרת כו' (ש"מ), **ו]** ירחא ומשכחת לה [אות ד' נמחק] (ש"מ), **ז]** כימות החמה כמנין ימות החמה מונה (ש"מ), **ח]** כימות הלבנה כמנין ימות הלבנה מונה (ש"מ), **ט]** בנדרים הלך אחר רוב שנים כצ"ל [והשאר נמחק] (ש"מ), **י]** מעשה ועשה רבי ט' חסרים כצ"ל [והשאר נמחק] (ש"מ), **יא]** שמעון בן גמליאל ועולא (ש"מ), **יב]** נ"ל ד' (צ"ק), **יג]** דבמעוברת ועיבורה (ש"מ), **יד]** חמשים יום ויום (ש"מ), **טו]** חמשים יום ואיקלע ביום (צ"ק), **טו]** חמשים מקלע ביום ראשון (ש"מ), **יז]** ליה. נ"א ליל שלשים ואחד אור כו' (ש"מ), **יח]** כסלו וסיון דהוו להו ד' חסרים כצ"ל (ש"מ), **יט]** כיון דעבדת בימות החמה ד' מלאים כצ"ל (ש"מ), **כ]** זימנין דלא עבדינן בסיתווא ועבדינן לחדשי (ש"מ), **כא]** דלדידהו לעולם כל (ש"מ), **כב]** דקייטא דעביד ליה (ש"מ), **כג]** שיתא יומי בין (ש"מ), **כד]** הילכך עבדינן בקייטא [תיבות הוו להו נמחק] (ש"מ), **כה]** החדש אלא לצורך (ש"מ), **כו]** הא קמ"ל אי תנא אין מעברין את החדש אלא לצורך כו' [ותיבות הוה אמרי נמחק] (ש"מ), **כז]** בדפו"ר תולדות, **כח]** תתס"ד ותמצא ארבע (ש"מ), **כט]** שנים מן החסירין (ש"מ וכ"ה בצ"ק), **ל]** תיבת שנים נמחק (ש"מ), **לא]** בדפו"ר איתא תיבת או ולפי גירסת הס"מ הוא מובן, **לב]** שהיה להם לאחר (ש"מ), **לג]** נ"ל לעיבורו היינו יום שלשים ואחר עיבורו היינו יום ל"א ויום ל"א בניסן כו' (צ"ק), **לד]** נ"ל ה' (צ"ק), **לה]** בשנה זו (צ"ק), **לו]** ז' (צ"ק),

מסורת הש"ס

א) סנהדרין יא. ר"ה יט:, ב) [תוספ' פ"א ה"ד], ג) סוכה נד: ר"ה ו: כ. [תוספתא פ"א ה"ד שבת פז:], ד) נזיר ח: ע"ש תוספתא נזיר פ"א ה"ג, ה) [נדרים ל: וש"נ],

◆

רבינו גרשום

במאי קא מיפלגי. רב הונא ועולא רב הונא כרבן שמעון בן גמליאל: **אין עצרת חלה אלא ביום הנף.** ביום הנפת העומר דכתיב ביה ממחרת השבת יניפנו הכהן. לעולם מיום הנף ועד עצרת מ"ט יום דהיינו ז' שבועות ובהתחלת שבוע ח' הוי עצרת דהיינו יום נ' ואותו יום נ' חל ביום הנף]: **או לאור עבורו** למחרתו לאור אותו לילה שעבר יום הנף: ואית דאמרי לאור עיבורו של ניסן דהיינו יום ל"א ואותו יום ל"א הוא ביום מחרתו של יום הנף: **שניהם חסירין.** אייר וסיון ביום הנף: דאי עבדינן ח' חסירין עבדינן ד' בסיתוא מרחשוון וכסלו [וטבת ואדר. וד' בקייטא אייר סיון כנגד מרחשוון וכסלו] תמוז ואלול כנגד טבת ואדר. והאי דקאמר שניהם חסירין (אאייר) {אאדר} וסיון קאמר משום דלא רגילי כל שתא למיהוי תרוייהו חסר והוי ר"ה ביום (הא') [הנף]. כיצד היה ר"ח ניסן ביום השבת נמצא יום הנף דהוא יום ט"ז באחד בשבת ונמצא ר"ח אייר ביום א' וב' ור"ח סיון ביום ג' תמוז יום ד' אב יום ה' אלול ו' ד' דאב היה מלא נמצא היה ר"ה ביום הנף דהוא יום א': **אחד מלא ואחד חסר לאור עיבורו.** דאייתר ליה יום אחד [דחדש ג' מלא. הא זימנין דמשכחת לה ר"ה לאור אור עיבורו ביום ג' לאחר הנף. כיצד משום דכיון דאמרינן ד' מלאין אייתר ליה עוד יומא חד: **שמונה הוא דלא** עבדינן מעוברין אבל ז' מעוברין עבדינן. זימנין דלא עבדיניה בסיתוא לחדש רביעי דלא עבדו בסיתוא אלא ג' מליאין ועבדי בקייטא ד' מליאין והוה ליה לאור אור עיבורו כדאמרן לעיל]: **אלא הא ברייתא מני** דאין ר"ה חלה אלא או ביום הנף או לאור עיבורו: **אחרים הוא.** דסבירא להו דלעולם אחד מלא ואחד חסר דהוו להו שנ"ד ימים ש"נ נפקי כולהו ז' ז' פשו להו ד' ימים והני נינהו דבין ר"ה לר"ה ואם היתה שנה מעוברת חמשה היינו לטעמא [דמאן] דאמר עיבור שנה חדש כ"ט יום דפש על ד' ד' חד יומא אבל לטעמא [דמאן] דאמר עבור שנה שלשים פשו להו תרי יומי והוי בין ר"ה לר"ה ו' ימים והאי דקאמרי אחרים חמשה דבציר מחמשה לא הוי לדברי הכל: [**סוף סוף לאחרים** לאור עיבורו משכחת לה דכיון דסבירא ליה דכסידרן הא אמרינן לעיל אחד מלא ואחד חסר לאור עיבורו. אבל יום הנף לאחרים לא משכחת]: **כגון** שהיתה שנה מעוברת ועיבור [שנה] שלו שלושים **דל ירחא לבהדי ירחא.** כלומר כיון דאדר הראשון (חד) [הוי] מלא צריך אתה לחסר כנגדו ניסן דחסרון דאדר השני הוא כנגד אב שהוא מלא לפיכך צריך לחסר ניסן מפני אדר הראשון שהוא מלא והשתא הוו להו בקייטא ד' חסירין הילכך ר"ה ביום הנף [כדתרצינן לעיל שניהם חסירין ביום הנף]: **אחרים מנינא אתא לאשמועינן.** כלומר לימא דלעולם הוו כסידרן וממילא ידעינן דאין בין ר"ה כו': **הא קמ"ל דלא בעינן מצוה** לקדש ע"פ הראייה. להמתין עד שיבואו עדים אלא בתר חושבנא אזלינן ולעולם אין בין ר"ה וכו': [**ולאחרים הא איכא יומא דשעי.** דשתי ידות שעה של כל חדש עולין לח' שעות ולשלש שנים עולין אותן שעות ליום וע"ג חלקים לכל חדש עולין לתתע"ו חלקים לשנה ואותן תתע"ו טול מהן י"ב חלקים נשתיירו תתס"ד ולל' שנים נעשו תתס"ד יום אחד והיינו **ויומא דתלתין שנין: הא כיצד שניהן מליאין.** מרחשוון ואייר שנ"ו דכיון דאמרינן דכי הוו ו' מליאין ו' חסירין הויא שתא שנ"ד ימים ש"מ דכי הוו ח' מליאין הויא שנ"ו ימים ואם הוו ח' חסירין הויא שנ"ב אלמא סבירא ליה לשמואל דעבדין בין ח' מעוברין בין ח' חסירין כרב הונא ורב הונא סבירא ליה דעבדינן בין ח' מעוברין בין ח' חסירין כשמואל אבל עולא לא סבירא ליה למעבד ח' מעוברין כלל: **הריני נזיר.** הרי עלי נזירות של ל' יום כסתם נזירות מונה שס"ה נזירות כמנין ימות החמה לפי חשבון ד' תקופות ד' פעמים צ"א יום וז' שעות ומחצה הן שס"ה יום: **שנ"ד** יום היינו כי הוו אחד מלא ואחד חסר. ואם איתא משכחת בשניהם מליאים שנ"ו]. ונראה חדש בזמנו [ביום ר"ה]. והיינו פליגא אדעולא דאמר דלא עבדינן יותר מח' חסירין:

שיטה מקובצת

אין עצרת חלה וכו'. תימה אמאי לא קאמר רב הונא רבנן היא ואנא דאמרי כרשב"ג דבלאו הכי מוקי פלוגתייהו כתנאי ואין לומר דבעי לאוקמי ברייתא כדברי הכל דהא מסיק דאתא כאחרים ויש לומר דס"ד דמקשה דברייתא קיימא אמתני' ואיירי בענין סברת משנתינו הילכך פריך מינה לאמוראים שפירשו המשנה ובתר דמשני הא מני אחרים היא וסברי כרשב"ג לא הוה מצי לשנויי עולא בלאו תירוצא דאחרים היא דאתיא כרשב"ג משום דמסיק בקושיא לתרוייהו. הרא"ש ז"ל: **הא מני אחרים.** תימה דלאחרים לא היה לנו לעשות עיבור השנה דהא אינהו אמרי ובשנה מעוברת ה' וא"כ בלא שנה מעוברת הוה מצי לשנויי כגון דעבדי בסתווא ד' מלאים דאז נצטרך לעשות בקייטא ד' חסרים שלא יהא בין ר"ה לר"ה יותר מד' ימים, ועוד צ"ע מ"ט דאחרים דאמרי שנה מעוברת ה' והא לא עבדינן שנה מעוברת כי אם מג' שנים לג' שנים ובלא העיבור משכחת לה (ג') [ה'] ימים משום התוספות הח' שעות שבכל שנה ושנה הנוספים על החדשים כסדרן משום ד"ח תתע"ו ובהא לא פליגי אחרים כדפריך תלמודא בסמוך והא איכא יומי דשעות ויומא דתלתין שנין וי"ל דליכא לשנויי הכי דהיאך היו בסתווא ד' מלאים דהא אחרים אית להו דאין לשנות מכסדרן אלא ע"י חודש העיבור אבל פשיטא שע"י חודש העיבור יצטרך לשנות מכסדרן כדי שלא יהא בין ר"ה לר"ה יתר על ה' ימים וגם קושיא שניה אינה כלום דנקט חדש העיבור דמילתא דפסיקא נקט וחשבון דשעי לא פסיקא ליה דאם בתחלת הג' שנים יהיה המולד אז יבא לששה שנים ואם לקץ ח' שעות יבא לב' שנים ואם לקץ ט"ז שעות יבא לקץ שנה ליום שלם ומשום הכי נקט חדש העיבור, ועוד הקשו היאך אמרינן שניהם מלאים ששה הא לא אשכחן שניהם מלאים כי אם בשנה מעוברת וא"כ תמצא יותר משס"ה ימים וכן ב' חסרים לא תמצא אלא בשנה מעוברת וע"ק דבכל שמעתין קאמר תלמודא שנה שלפניה ומשמע שנה שלפניה ממש לכך נראה לפרש שנה שלפניה שלפני זאת והא דקאמר דל ירחא חסירא בהדי ירחא מליאה י"ל ירחא חסירא משנה זאת בהדי ירחא מלאה משנה שעברה שבשנה מעוברת ופשוטה יש כ"ה חדשים וא"ת ואמאי לא אוקמ' כששנה זו מעוברת כדפ"ה וי"ל דלא מתוקמא מתני' בהכי דתנן אין פוחתין מד' מעוברים בשנה כו' ואי בשנה מעוברת איכא י"ג חדשים וא"כ הוי להו ט' חסרים והרי בין לרב הונא ובין לעולא לא עבדינן ט' חסרים ורש"י הגיה כך בקצת פירושים. תוס' מהר"פ. גליון. ק"ק לאחרים בלא שנה מעוברת תמצא (ח') [ה' ימים] לג' שנים משום תוספת הח' שעות כדאמר בסמוך: **סוף סוף לאחרים [ביום הנף לא משכחת לה]** עי' בהשמטות בסוף המסכת: **כגון שהיתה [שנה מעוברת] ועיבור שנה שלושים** עי' בהשמטות בסוף המסכת: **ואף שמואל סבר לה כרב הונא.** עי' בהשמטות בסוף המסכת: **זימנין דמשכחת לה ששה.** גליון. וקשיא לרב הונא דאמר עבדינן שני מלאים והוה נמי מצי למפרך לעולא דזימנין דמשכחת לה חמשה כגון שהיה חדש מלא יתר על החסרים אלא נקט המנין היתר ומקשי לרב הונא והה"ה נמי לעולא. הרא"ש ז"ל: **שמא שנה מעוברת היתה.** גליון. וא"ת מה שעשו אשתקד שנים מלאים מסתמא לא עשו כן אלא לתקן שנה שלפניה א"כ אינן מועילים לשנה זו, וי"ל דאפשר דאחד מן המלאים היה לתקן שנה שלפניה ונשאר מלא אחד לתקון שנה זו וחודש העיבור מלא הוו להו ח' חסרים וארבע מלאים פשו להו תרי יומי כנגד תלתא יומי חסרון שנה זו וקם ליה אדוכתיה זולתי יום אחד והיה החדש ראוי לידחות בסוף יום הקביעות. הרא"ש ז"ל: